

COLLEGE LIFE

Betto van Waarden

College Life

Leven als student in Amerika

met een voorwoord van
Maarten van Rossem

ACADEMIA
PRESS

© Academia Press
P. Van Duyseplein 8
9000 Gent
Tel 09/233 80 88 Fax 09/233 14 09
info@academiapress.be www.academiapress.be

Uitgeverij Academia Press maakt deel uit van Lannoo Uitgeverij,
de boeken- en multimediodivisie van Uitgeverij Lannoo nv.

College Life
Leven als student in Amerika
Gent, Academia Press, 2016, 272 p.
Opmaak: www.intertext.be
Cover: Studio Eyal & Myrthe

ISBN 978 90 382 2547 0
D/2016/4804/103
NUR 740

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of vermenigvuldigd
door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Woord vooraf 9

Inleiding 15

1 | STUDEREN

Studie van onbegrensde mogelijkheden 23

Extracurriculaire avonturen 43

2 | CAMPUSLEVEN

Het idyllische bestaan in de sociale campus bubble 51

De cult van de universiteitssport 62

Bierbommen, huisfeesten en marihuanadagen 72

De universiteit als Big Brother 86

Amerikaanse cultuuroorlog tussen fiets en SUV 98

Roadtrip USA 102

3 | STUDENTEN

Alternatieve idealisten en schatrijke boomknuffelaars 109

Saudische oliezonen, Europese gentlemen
en Afrikaanse neokolonialisten 121

4 | STUDIEREIZEN

- Op vredesmissie naar Brazilië 133
- In de politieke arena van Washington 140
- Wetenschapper spelen in Europa 159
- Giraffe jagen, geiten hoeden en islam verkennen in Afrika 162

5 | AMERIKAANSE CULTUUR

- Latte liberals en republikeinse realpolitiker 185
- De sluier der politieke correctheid 197
- De komst van de afro-Amerikaanse Messias 208

6 | SOLLICITATIES EN FINANCIËN

- De prospies 223
- Bijzondere beurzen 225
- Studie in solliciteren 232
- De sauna als stressbestrijder 235
- School spirit voor aankomende alumni 238

Epiloog 243

Verantwoording 249

Dankwoord 251

Appendix A: strafpaper over ‘alcoholmisbruik’ 253

Appendix B: informatiebronnen over studeren
in Amerika 271

*Voor Greg Caldwell
wiens toewijding aan zijn studenten geen grenzen kent*

WOORD VOORAF

Maarten van Rossem

Mijn Amerikaanse nichten, rood en blauw

Mijn eerste bewuste ervaring van de Verenigde Staten was een bezoek van mijn beide Amerikaanse nichtjes aan Nederland in de vroege jaren vijftig. Zij zijn een paar jaar ouder dan ik, dus zij zullen in die jaren twaalf en veertien zijn geweest. Tot mijn verbijstering en intense afgunst hadden zij beiden een eigen camera. Achteraf gezien niets bijzonders, ik geloof dat het Agfa Clacks waren, maar in het Nederland van de vroege jaren vijftig waren kinderen met een eigen camera een soort wereldwonder. Het gaf aan hoe groot het welvaartsverschil tussen de vs en Nederland toen was.

“In het Nederland van de vroege jaren vijftig waren kinderen met een eigen camera een soort wereldwonder.”

Voor mij waren de vs een wonderlijk, verwijderd paradijs op aarde, waar alle kinderen een eigen camera hadden en iedereen in grote witte, vrijstaande huizen woonde en in enorme glanzende auto's reed. De vs waren toen gevoelsmatig veel verder weg dan nu. Je kon wel vliegen, maar dat was een hele onderneming met diverse tussenlandingen en vrijwel iedereen ging met de boot. Dat had natuurlijk wel het voordeel dat je op een stralende ochtend – het was ook altijd mooi weer in de vs – het Vrijheidsbeeld passeerde op weg naar de haven van New York. Nu is de reis naar de vs een fluitje van een cent, waaraan elke vorm van avontuur ontbreekt. Ik weet niet hoe de ontvangst in de vs in de jaren vijftig was, maar nu kunnen we zonder enige overdrijving constateren dat de

ontvangst op vrijwel alle Amerikaanse luchthavens ronduit onguur en onvriendelijk is.

Het beeld dat ik als jongetje in het armoedige Nederland van de vs had, werd mee bepaald door de Saturday Evening Post, die deel uitmaakte van de leesportefeuille van mijn grootouders. Vooral de auto-advertenties in dat tijdschrift hadden mijn onverdeelde belangstelling. Het waren juist de jaren dat de Amerikaanse auto's bezig waren het hoogtepunt van de blikken waanzin te bereiken. Staartvinnen, twee kleuren, panoramische voorruit, een halve ton chroom, het kon niet op. Die auto's stonden onveranderlijk geparkeerd voor omvangrijke, maar toch charmante huizen, gebouwd met van die over elkaar vallende plankjes. Pas veel later las ik dat de beschouwer van die advertenties subtiel werd misleid doordat de mensen en de huizen in die advertenties ten opzichte van die spectaculaire auto's een maatje werden verkleind. Wat ik zo bewonderde, was een façade, ook toen al.

Mijn twee lieve nichten zijn nog steeds mijn ankerpunt bij de beschouwing van de vs, vooral omdat zij twee tegengestelde ideaaltypes representeren. Mijn ene nicht is getrouwd met een Australiër en woont in een aantrekkelijke, fraai beboste buitenwijk van Boston. Zij voldoen perfect aan het beeld dat iedereen heeft van de staat Massachusetts, op Vermont na de meest progressieve staat van de unie. Boston is, anders dan veel andere Amerikaanse steden, een duur ogende stad en bovendien een aantrekkelijke mix van Amerikaans en Europees. Mijn Australische neef en mijn nicht stemmen onveranderlijk Democratisch en

“Mijn nicht was praktisch in tranen toen Bush in 2004 werd herkozen.”

beschouwen de meeste Republikeinen als potentiële fascist. Mijn nicht was praktisch in tranen toen Bush in 2004 werd herkozen. Zouden zij in Nederland wonen, dan zouden ze waarschijnlijk Groenlinks stemmen. Mijn nicht heeft artistieke neigingen en weliswaar hebben zij twee auto's, maar dat zijn wel de meest bescheiden auto's in de buurt. Het spreekt vanzelf dat zij lid zijn van van de vereniging van sympathisanten van het Boston Museum of Art – een fenomenaal museum overigens – en tal van andere verenigingen waar nette mensen lid van zijn.

Mijn andere nicht woont met haar echtgenoot in Columbus, Ohio,

kortom midden in het Great American Heartland. Die neef, geboren in Cleveland, is een hardcore Republican. Hij vindt zelfs de Republikeinse partij niet veel zaaks, hij stemt erop omdat er ter rechterzijde niets anders is. Hij is een *libertarian*, de overheid is de vijand. Als de burgers gewoon met rust gelaten zouden worden, zouden de vs uiteindelijk het paradijs kunnen worden dat zij in aanleg waren. Wat de overheid ook doet, het is verkeerd gedaan. Hij is miljonair geworden door een managementbuy-out, woont in een prachtig huis en had bij laatste telling vijf auto's, al kunnen het er ook zeven zijn. Hij is anders dan de Nederlander na deze beschrijving wellicht zou denken een bijzonder intelligente man, die met veel succes scheikunde heeft gestudeerd. Het tijdelijke verblijf aan een universiteit heeft hem echter niet genezen van zijn klassieke Amerikaanse

“Het tijdelijke verblijf aan een universiteit heeft mijn neef echter niet genezen van zijn klassieke Amerikaanse vooroordelen.”

vooroordelen. Van Europa moet hij niets hebben, dat is een continent waar je vrijwel nergens de wc behoorlijk kunt doortrekken. Een Amerikaan heeft in die door slapjanussen bewoonde ruïne niets te zoeken.

Hij is ook een warm voorstander van een ruim wapenbezit. Hij heeft drie pistolen en een geweer in huis. Dat laatste leidde nog eens tot een scene die het verschil tussen de vs en West-Europa schril verlichtte, wat ik nooit zal vergeten. Samen met mijn echtgenote en dochter zaten wij nog eens bij mijn neef en nicht in Columbus in hun ruim bemeten tuin. Helemaal achter in die tuin bevindt zich een aardige moestuin. Plotseling verstijfde mijn neef, hij zag in die moestuin een *groundhog*, een vrij omvangrijk knaagdier, dat bezig was de worteltjes op te eten. Mijn dochter merkte nog op: 'Ach, wat een schattig beest', maar mijn neef zei tegen zijn echtgenote: 'Catrina, get my gun'. Mijn dochter trok wit weg en siste: 'Ik vertrek onmiddellijk hier als hij dat beest doodschiet'. Toen mijn nicht op een huppeldrafje met het geweer verscheen, koos de *groundhog* gelukkig het hazenpad. We hoefden geen getuigen te zijn van een wrede executie. Wonderlijk is wel dat zelfs mijn neef en nicht in Columbus een voor Amerikaanse begrippen progressieve hobby hebben, zij zijn fervente fietsers. Fietsen als hobby wel te verstaan, niet om je zakelijk te verplaatsen. Bij de beoefening van

die hobby dossen zij zichzelf uit als middeleeuwse ridders, met helmen, kniestukken en elleboogbeschermers, slechts een kuras ontbreekt er nog aan.

Zo bestaat mijn familie daar op welhaast perfecte wijze uit Red Americans en Blue Americans. Obama beweerde tijdens de Democratische Conventie van 2008 dat die twee versies van Amerika niet bestaan en er dat er maar één Amerika is, maar dat is onzin. Er zijn wel degelijk twee Amerika's en ze begrijpen eigenlijk niks van elkaar. Bij familiebijeenkomsten mijden mijn neven en nichten het onderwerp politiek als de pest. Dat ik beter overweg kan met de Bostonians ligt voor de hand, maar toch begrijp ik ook wel wat van de familie in Columbus. Mijn neef daar ziet zichzelf als een selfmade man en tot op zekere hoogte is hij dat ook, want hij is van heel eenvoudige komaf. Hij heeft de American Dream gerealiseerd. Zijn Amerika is dat van het bloeiende Midden-Westen van de jaren vijftig waarin hij is opgegroeid, toen de vs waarlijk *on top of the world* waren. Dat waren jaren dat de

“Hij heeft – volkomen terecht – het gevoel dat de vs nog veel ingrijpender gaan veranderen en denkt – geheel ten onrechte – dat daar nog een stokje voor kan worden gestoken.”

hele historische mythologie van de vs nog intact was. Ondertussen zijn de vs naar zijn gevoel ingrijpend veranderd en vooral in hun nadeel. Hij heeft – volkomen terecht – het gevoel dat de vs nog veel ingrijpender gaan veranderen en denkt – geheel ten on-

rechte – dat daar nog een stokje voor kan worden gestoken. Obama is in zijn ogen een prutser die door vrouwen en minderheden aan de macht is geholpen en die kiezers zijn bepaald geen *libertarians*. De tragiek van de vs is dat rood en blauw zo gepolariseerd zijn, overigens vooral door het lichtelijk wanhopige radicalisme van rood, dat er geen consensus is voor het oplossen van de grote maatschappelijke problemen die dringend aan een oplossing toe zijn.

Het is dit gepolariseerde en veranderende Amerika in het Obama-tijdperk dat Betto van Waarden in detail beschrijft in *College Life*. De culturele patstelling tussen het Boston en het Columbus van mijn nichtjes maakt hij aan den lijve mee als student in de überprogressieve stad Portland, gelegen midden in de aartsconservatieve staat Oregon.

Op dit grensvlak van rood en blauw Amerika beschrijft hij het Amerikaanse *liberal arts* onderwijs en zijn tijdelijke landgenoten. Vanwege zijn verblijf op een linkse *college campus* en stages in het bedrijvige Washington DC weet hij vooral de verbazingwekkende en bijna fanatiek progressieve gewoontes te schetsen van veel Amerikanen, die ik ook in de Groenlinkshouding van mijn nicht in Boston en het fervente fietsen van mijn Columbusnicht zag. So wieso is de Amerikaanse studentenwereld voor ons vrijwel onzichtbaar en daar weet Van Waarden door middel van anekdotes en het tonen van enkele opvallende paradoxen verandering in te brengen. *College Life* is een nuchtere Hollandse blik op het land van onbegrensde mogelijkheden, dat ondanks veel kritische reflecties toch net als de Agfa Clacks van mijn nichtjes de wonderbaarlijkheid van Amerika weet over te brengen.

“Vanwege zijn verblijf op een linkse college campus en stages in het bedrijvige Washington DC weet Betto van Waarden vooral de verbazingwekkende en bijna fanatiek progressieve gewoontes van veel Amerikanen te schetsen.”

Prof. dr. Maarten van Rossem

INLEIDING

Twee uur voor mijn afstudeerceremonie arriveer ik op de campus. Iedereen is druk bezig de toga's aan te trekken en verschillende linten te bevestigen voor landen waar je vandaan komt of op uitwisseling bent geweest. Er zijn ook koorden in verschillende kleuren voor bijzondere prestaties. Ik vind een groen koord in het 'togapakket' dat ik al maanden geleden moest bestellen. De voorbereidingen voor deze dag hebben veel tijd gekost en de universiteit heeft alles nauwkeurig gepland, compleet met een back-upplan voor slecht weer. Zo is de gymzaal ingericht met een alternatief podium en stoelen en geldt de regeling dat alleen ouders dan naar binnen zouden mogen. Ook is er een tijdelijke videoverbinding naar de kapel, zodat anderen dan alles op groot scherm zouden kunnen volgen. Het geheel is zoals ik mij een Hollywood-trouwerij voorstel, compleet met hoge verwachtingen en een perfectionistische voorbereiding. Net als de *wedding planner* heb je dan ook een *graduation planner*, die de hele zaak managet en studenten al maandenlang e-mails met instructies stuurt.

“Net als de *wedding planner* heb je dan ook een *graduation planner*.”

Plan B blijkt overbodig te zijn als de ochtendzou de groene heuvelachtige campus en omliggende bergen belicht. Ik kijk bij anderen af wat zij met al die linten doen. Ik ontdek dat de groene koorden voor cum laude zijn en de oranje koorden voor studenten met bijzondere sportprestaties. Mijn linten hebben de kleuren van de Nederlandse, Keniaanse en Tanzaniaanse vlaggen. Ik hoor van anderen dat je die thuis had kunnen strijken om ze glad te krijgen, maar omdat ik ze nu voor het eerst uit mijn pakket haal, krullen ze om mijn nek alsof ik een

ingepakt cadeau ben. Ten slotte vind ik een gouden kwastje in mijn togapakket, vanwege *departmental honors*. Wanneer we even later in een processie van vierhonderd studenten over de campus naar het *American football* stadion lopen, begrijp ik als lange Hollander ineens de letterlijke betekenis van ‘hoge bomen vangen veel wind’. Ik probeer om al die linten om mijn nek te houden, een gevecht dat voortduurt tijdens de twee uur durende bachelordiploma-uitreiking. Tot de laatste minuut van je opleiding moet je werken voor de onderscheidingen waar Amerikanen dol op zijn.

De eveneens kleurrijke toga's van de Amerikaanse professoren, die ieder een toga van hun doctoraaluniversiteit dragen, vormen een fraai decor voor onze lintenkleurenpracht. Het karmozijnrood van Harvard, het donkerblauw van Yale, het rood-zwart van Stanford en de oranje toga van mijn politicologieprofessor van Princeton, waar hij zo Koningsdag in zou kunnen vieren. De professoren zitten op een podium op de middenstip en de studenten nemen in alfabetische volgorde in

“Vanaf de tribune hebben de ouders zicht op de ceremonie en het *I love mom* dat sommige studenten met tape op de bovenkant van hun baret hebben geplakt.”

lange rijen plaats op het sportveld. Vanaf de tribune hebben de ouders zicht op de ceremonie en het *I love mom* dat sommige studenten met tape op de bovenkant van hun baret hebben geplakt. Het evenement is typerend Amerikaans: nauwkeurig georganiseerd en enigszins afgezaagd.

Tegelijkertijd is het ook representatief voor mijn *college* met linkse hippiestudenten. Onder de toga's van sommigen steken blote voeten uit en een enkeling lijkt zelfs voor zijn diplomaontvangst geen douche te hebben genomen. Geen wonder dat sommige Amerikaanse vrienden me vier jaar lang als modieuze Europeaan hebben bestempeld, terwijl ik er voor Nederlandse begrippen slonzig bijliep. Maar schoenen droeg ik tijdens colleges wel altijd – en ook vandaag.

Toespraken volgen. De gastspreker uit Texas blinkt uit. Hij biedt een welkom cowboyaccent te midden van alle intellectuelen uit de kuststaten, hoewel zijn toespraak zo progressief is dat het zelfs vele aanwezigen te bont wordt. Formele gelegenheden in Amerika zijn politiek neutraal, omdat bij de onbenulligste politieke opmerking het publiek zich in

loopgraven tegenover elkaar verschanst. De spreker roept echter enthousiast in de microfoon dat we onze vier jaar onderwijs moeten gebruiken om die domme Republikeinen te bestrijden en Amerika beter te leiden. Veel studenten kijken instemmend, maar sommigen bliken even bezorgd naar de tribune met een uitdrukking van ‘ik hoop dat oma dit niet heeft gehoord’. De studententoespraak is nog beter. Blij en verdrietig, metaforisch en met een boodschap, ook al doet de spreker postmodernistisch alsof hij die niet heeft. De toespraak is dan ook zorgvuldig uitgezocht. Stereotiep Amerikaans was er een competitie uitgeschreven voor de toespraak. Iedereen mocht meedoen. Je moest je toespraak insturen en dan werd je misschien uitgenodigd om hem voor een jury te houden. Negen studenten verschenen voor het panel en medestudenten konden ook een oordeel geven. Vanwege de examendrukke was er echter maar een enkeling die de toespraken aanhoorde.

Ten slotte spreekt interim-president Adelena Clarke haar studenten toe. Het wordt intussen warm en de zon staat recht op onze gezichten. Zonnebrand was aangeraden, maar weinigen hadden zin om zich met toga aan in te smeren en met witte streep op de neus op hun afstudeerfoto te staan, de heilige foto die je in elk Amerikaans huis aantreft. Hoe dan ook, het is warm en ik krijg honger, maar toch luister ik nog even naar Adelena, die ik toevallig ken omdat ze als antropologe onderzoek deed in Indonesië en de Nederlandse koloniale geschiedenis kent. Intussen staar ik naar een grote actiefoto langs het veld waarop mijn vriend Jacob tennissend is afgebeeld. Sportprestaties en -helden worden immers geroemd op de Amerikaanse universiteit. Herinneringen drijven boven: onze voetbalwedstrijden tegen het rivaliserende Reed College, dat berucht is om zijn drugsbeleid dat nog toleranter is dan in Nederland, of onze wedstrijd tegen een team van steenrijke Saudische oliezones georganiseerd via hun consulaat, of de *American football* spelers die altijd op vriendelijke, maar knullige manier mijn vriendin Laura probeerden te versieren in de eetzaal.

“Zonnebrand was aangeraden, maar weinigen hadden zin om zich met toga aan in te smeren en met witte streep op de neus op hun afstudeerfoto te staan, de heilige foto die je in elk Amerikaans huis aantreft.”

Ik kan me nauwelijks voorstellen dat ik alweer vier jaar ‘Amerikaan’ ben. In sollicitatiebrieven voor universiteiten en beurzen schreef ik destijds dat ik na mijn Nederlandse middelbare school een jaar Amerika wilde gaan verkennen, net als Erasmus vroeger een tocht maakte naar het toenmalige cultuurcentrum van het Westen, Italië. Bovendien, zo schreef ik grootmoedig, wilde ik net als deze *homo universalis* meerdere disciplines en talen studeren, bij een Amerikaanse *liberal arts* opleiding. Via het Fulbright Center, dat de uitwisseling tussen Nederlandse en Amerikaanse studenten bevordert, mocht ik een jaartje hier

“Bovendien, zo schreef ik grootmoedig, wilde ik net als deze *homo universalis* meerdere disciplines en talen studeren, bij een Amerikaanse *liberal arts* opleiding.”

aan het Lewis & Clark College in Portland, Oregon, komen studeren. Het bestaan als moderne *homo universalis* beviel echter zo goed, dat ik besloot de vierjarige multidisciplinaire bachelorstudie in Amerika te voltooien. Tijdens vakanties in Europa vroegen kennissen

wat ik studeerde, maar ondanks de opkomst van Nederlandse *liberal arts colleges* vond mijn antwoord ‘*liberal arts*’ weinig weerklank. Sommigen reageerden verbaasd, maar vriendelijk: ‘O, dus je studeert kunst... leuk.’ Anderen knikten instemmend omdat ze de term vaker gehoord hadden, maar eigenlijk niet wisten wat het precies inhield.

Grappig genoeg is de beste uitleg van mijn Amerikaanse *liberal arts* studie die ik tot nu toe heb kunnen bieden een essay over mijn ‘drinkgedrag’, dat ik in mijn tweede jaar voor ‘straf’ moest schrijven omdat ik in de ogen van de universiteit een alcoholovertreding begaan had. Mijn ouders stuurden het essay zonder mijn weten door naar kennissen, die enthousiast reageerden dat het inzicht bood in het Amerikaanse universiteitssysteem. Sommigen vroegen of ik het essay niet uit kon breiden tot een boek over studeren in Amerika. Aanvankelijk vatte ik deze suggestie op als grapje, maar het idee is blijven sluimeren. Zo’n boek zou wellicht anderen kunnen inspireren om ook in Amerika te studeren en in de context van Europese discussies over internationalisering, modernisering en stimulering in het onderwijs zou een beeld van de Amerikaanse aanpak wellicht een bijdrage kunnen leveren. Maar bovenal zou het die vraag ‘wat studeer je?’ met recht kunnen beantwoorden.

Adelena vertelt intussen, ‘dit afstudeerweekend is vol met activiteiten en ouders’. Daar heeft ze gelijk in. Ik dacht simpelweg een diploma in ontvangst te gaan nemen, maar we zijn al drie dagen bezig met een *honors* uitreiking met bijbehorende receptie, een afstudeerdiner *down-town*, een receptie van de geschiedenisfaculteit, een *phi beta kappa* uitreiking en vanavond vindt nog een feest plaats. Mijn ouders wisten ook niet van alle poespas en raceten van het vliegveld om de *honors* plechtigheid nog net op tijd te kunnen bijwonen.

Dan hoor ik Adelena opeens zeggen ‘... en jullie moeten binnenkort ook eens stilstaan bij wat jullie *liberal arts* opleiding voor jullie betekend heeft. Dat hoeft niet meteen. Maar neem na alle hectiek eens een moment om te reflecteren op je bachelorervaring...’

Dit boek is mijn reflectie.